Nr. 41. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutórele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 9 Iuniu 28 Maiu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Lad. Kóváry. Dr. Ioane Ratiu.

(Capetu.)

Aici provocamu pe Kóváry cá se ne traga elu insusi nósa mojiciloru lini'a demarcatóre intre moderatiune si fanatismu, intre libertate si desfrenu, sinceritate franca, deschisa, candida si intre mojici'a ce da cu ciomagulu in balta si stropesce in tóte partile.

Noi suntemu remasi in cultura, cu tóte acestea mai afle dn. Kóváry inca si atata, ca nu simtimu nici o trebuintia de a invetia eticheta nici dela partit'a sa si nici dela cea curatu boieresca.

Ce? Barbatii natiunii maghiare nu s'au folositu a trage pe strate velulu de pe trecutu si a injura despotismulu? Cum póte cineva plesni érasi istori'a timpului nostru cu atata indrasnéla in facia? Boierii acestei tieri apucá pe fostulu gubernatoru principe C. Schwarzenberg in codrii la venatu pre cate 5—6 dile, unde ilu dascalia si se silia in totu modulu a'lu irita in contra poporului. Nu uitati ca in suit'a principelui se afla si cate unu romanu. Inse ce au fostu tóte acelea oratiuni fanatice care se tienura in decursulu lunii lui Maiu cu ocasiunea conducteloru de facle pe la cateva cetati? Si ce au fostu óre suta de mii de placate lipite in Pestea si tramise pe la sate in favórea epistolei lui Lud. Kossuth? Se nu se rupa alcorile, plagele, ranele trecutului? Se nu se rupa, o dicemu si noi; se spuna inse dn. Kóváry, cum se potu acelea smulge, rupe si sgarié mai amaru decatu in modulu cum o facù partit'a sa?

Dar' óre contele Crenneville n'a fostu representantele monarchului? Si cum l'ati primitu dv. la 1861, cum ii demustrati spunendu'i verde, ca nu'lu recunósceti? Au urmatu romanii vreodata asié catra personalulu monarchului?

Amerintiarile lui Kóváry cu desfiintiarea legiloru din 1863/4 nu ne alteréza intru nimicu, nici ca ne pasa. Viéti'a unei natiuni este cevasi mai lunga decatu periodulu legislativu de trei séu de cinci ani. Voi ve laudati ca ati sciutu auferi diece séu 18 ani. Bine, éca inse noi ve repetimu, ca avemu atata virtute sufletésca, pentru ca se suferimu o suta de ani.

Voi ne tieneti de criminali, pentruca nu primimu u n i u n e a; inse ce este acea uniune? La intrebarea repetita de o mie ori n'amu primitu inca nici unu respunsu. Ce este machiavelismulu acesta dnule Kóváry? Uiti ca ne aflamu in an. 1867 dela mantuirea lumii si inca totu mai credi ca si a face cu copii?

Dn. Kóváry nu crede lui Ratiu, Baritiu, Macelariu, Antoneli, pentru ca acestia sunt nisce fanatici. De repetite ori s'a cerutu congresu natiunalu si mai de aprópe in 17 Maiu n. prin unulu din mitropoliti s'a repetitu acea rugamente. Ea s'a denegatu in termini categorici. Ei bine, cum crede dn. Kóváry ca'si póte manifesta unu poporu vointi'a sa? Dieta nu, congresu nu, publicitate nu, petitiune nu, semne din afara nu.

Voi ne provocati cá se avemu incredere in Gubernu. Mai anteiu intrebative pe partit'a dvóstra: o aveti voi insive? Éra noi, candu amu datu noi acestui gubernu de acum votu de neincredere? Votulu nostru este votu de a s t e p t a r e, éra cererile naintate c a t r a gubernu nu se potu numi votu de ne'ncredere Preste acésta entusiasmu se nu asteptati dela noi nici pentru o sistema gubernementala, orice, numai asié ceva nu. Voi nu puteti uita 18 ani, voi privilegiatii, voi favoratii, stapanii, poruncitorii, éra noi se uitamu cateva sute de ani? Atunci in adeveru ca nu amu mai merita, cá se fimu consideratí de natiune, candu amu uita trecutulu nostru, istori'a suferintieloru nóstre, traditiunile pastrate dela parintii nostrii. Nu Domnule Kóváry, ci afla dta altuceva: R o m a n u l u é r t a, inse n u u i t a. —

G. Baritiu.

Petrecerea domnului Comisariu regescu in Sibiiu.

Marti in 28 ale curentei dupa'médiu la 6½ óre a sositu Escel. S'a Comisariulu regescu pentru Transilvani'a contele E m a n u i l u P e c h y dela Brasiovu, petrecutu de mai multe trasure si insocitu de unu baderiu de calareti sasi. A trasu in cas'a cea pompósa a Dnului Tellmann in strat'a Cisnadiei, unde l'au binevenitatu comunitatea cetatii cu oratorulu in fruntе. Sér'a s'a tienutu in onórea marelui óspe unu conducto imposantu de tortie cu dóne bande militare de musice. Dr. L i n d n e r, redactorulu dela „Siebenbürgische Blätter" a tienutu o scurta vorbire Escelentiei sale in numele cetatieniloru Sibiieni, la care Escel. S'a respunse de pe balconulu casei intre altele, ca prin mai strensa legatura a Transilvaniei cu Ungari'a nu se periclitéza intru nimica nationalitatile singurite, ca starea materiala a poporului se va imbunatati; multiemesce pentru bun'a primire ce i s'a facutu, da espresiune sperantiei, ca „nobila" natiune sasésca cu concursulu seu vá usiorá multu gréu'a problema a Escel. sale si asiguréza ca legile, p r i v i l e g i i l e si drepturile de pana acum ale natiunei sassesci nu numai ca se voru sustiené (?!) si in viitoriu ci inca voru mai si inflori, si incheia cu: „Se traiésca n o b i l'a natiune sasésca!"

In diu'a urmatóre inca de pela 9 óre incepura visitele si representatiunile diferiteloru corporatiuni la Escelent'a S'a. Pe la 11 óre o deputatiune grandiósa de romani statatóre din representantii comuneloru romane din scaunulu Sibiiului cu preotimea si inteligint'a civila in frunte atrase sauprasi cu deosebire atentiunea publica. Reverendisimulu D. Protopopu J o a n e H a n i a, acestu sinceru si statornicu aperatoriu alu causeloru nóstre pe aici, carele e acea persóna, in care se concentréza increderea tuturoru claseloru populatiunei nóstre, conducendu acésta grava deputatiune a rostitu catra Escel. S'a urmatorulu cuventu:

Escelentia! Representantii comuneloru romane si inteligenti'a romana a scaunului Sibiiului, petrunsi de detorinti'a facia cu important'a misiune a Escelentiei Vóstre si condusi de traditional'a supunere omagiala si respectulu catra antestatatorii sei preste totu si in deosebi catra acei'a, carii sunt chiamati a representá persón'a prónalta a Maiestatii sale imperatorului, — ne grabimu a ne infacisiá si noi la Escel. Vóstra, spre a dá cu incredere sincera espresiune simtiementeloru si cugeteloru nóstre.

Noi Ve salutamu deci si Ve dicemu: Bine ati venitu in mediulocu nostru!

Catu de fericiti ne-amu tiené, déca amu fi in posetiune, a Ve spune mai departe numai vorbe de bucuria, de prosperare si de multiumire.

De ore-ce inse fatalele schimbari si clatinari din anii trecuti in form'a gubernamentala atatu de comunu simtite si menite numai a submina increderea comuna cum si nesiguranti'a presintelui nu ne lasara neatinsi;

de óre-ce catu pentru noi in deosebi — insusi presintele nu numai nu se vede a delatorá nedreptatea si desfavórea seculara, ce apasa cá unu munte pe romani, ci din contra se pare a o mai intari pre ea;

de óre-ce noi suntemu mai departe convinsi, ca scopulu Escel. Vóstre cu ostenitiósa'a calatoria prin tiéra nu este si nu póte fi altulu, decatu informarea in persóna si convingerea despre starea actuala a acestei tieri de Ddieu binecuventate, dar' nefericite prin patimi omenesci de predomnire si prin nisuintie unilaterale si egoiste de partide: trebe se Ve martorisimu, din capulu loculoi, ca numai vorbe de suferintia si durere putemu se Ve spunemu. Si de órece nu Ve putemu incomodá si cu enumerarea loru aci, noi le-amu depusu pre scurtu intrunu memorialu, pe care ne rugamu a-lu primi si a-lu face partasiu de considerarea binevoitóre a Escel. Vóstre.

(M e m o r i a l u l u p r e d a t u Esc. Sale c o m i s a r i u l u i r e g e s c u.

Escelenti'a Vóstra!

Stralucite Comisariu Regescu!

Déca ecsista intre multele popóre de sub gloriosulu sceptru alu inaltei case Absburgice vreuna natiune, carea ar fi nemultiumita cu starea sa politic'a actuala: atunci acea nu póte fi alt'a decatu natiunea romana din marele Principatu alu Transilvaniei, ca-ce nedreptatirile, ce le-a suferitu si le sufere si acum, — au ajunsu gradulu celu mai mare.

Locuitorii fundului regiu de nationalitatea romana si intre acestia subscrisele comune romane din scaunulu Sibiiului se afla, — ce se atinge de relatiunile loru politice, — intr'o asemene, ba si mai deplorabila positiune, incatu mai nedrépta, nemeritata nu se póte cugetá in vreunu statu, fia acela gubernatu chiaru si dupa principia absolutistice.

Escelenti'a Vóstra sunteti tramisi de Maiestatea Sa imperatulu, preagratiosulu nostru Domnitoriu, cá se vedeti in persóna suferintiele credintiosiloru sudditi si pe cale directa séu indirecta se le alinati si delaturati.

Permitene dora Escelentia! cá cu sinceritate fiiésca si seriositate barbatésca se'ti descoperimu durerile si dorintiele nóstre!

Un'a dintre acsiomele legislationei dulcei nóstre patrie este: fundus regius nullum patitur juris discrimen — toti locuitorii lui au fostu si sunt fara esceptiune ómeni liberi.

Totusi romanii din fundulu regiu si intre acestia cei din scaunele filiale alu Talmaciului si Saliste incorporate scaunului Sibiiului s'au tractatu totudéuna cá nesce heloti politici, cari au numai datorintie grele, dar' drepturi nu!

Drepturile si beneficiale depuse in decretulu regelui Andreiu II. si in legile aduse pana la anulu 1848 pentru intregulu fundu regiu, s'a monopolisatu prin natiunea sasésca cu perfecta eschidere a romaniloru.

Pana candu romanii de una parte erau indatorati a purtá darile, a dá aparatori patriei si a implini tóte celelalte datorintie cetatienesci: de cea parte nu se bucurá, purtá lipsa de drepturile si binefíciale constitutionale privitóre la comuna, municipii, universitatea fundului regiu, si diet'a tierei.

Ba ce e mai multu: procedur'a loru asupritóre bate intr'acolo, — a espatria pe romani din fundu regiu si dupa nume, numindu fundulu regiu, carele e singur'a numire legala, — „Sachsenland".

Intre asemenea triste impregiurari nu a trebuitu se ni se para absolutismulu deceniului trecutu, carele celu pucinu ne-a fostu asecuratu egalitatea personala, inaintea legei, — cá puntea, peste care se trecemu in imperati'a adeveratului constitutionalismu?!

A crede intr'unu viitoriu mai bunu ne au indreptatitu diplom'a imperatésca din 20 Oct. 1860 si autografele preasalte catra c. Rechberg.

Noi cá si tóte popórele Austriei amu primitu in actele aceste imperatesci Auror'a unei

libere miscari si desvoltari a nationalitatiloru, — a egalitatii si fratietatii a dreptatii, cá a unui singuru fundamentu a fiecarui statu adeveratu constitutiunale.

De órace cea mai mare parte a locuitoriloru Transilvaniei si intre acestia Romanii, durere! par excellence, in urm'a restauratelora asiadieminte politice au statu afara de barier'a legii: asié Maiestatea Sa prea parintesce au demandatu, — cá organisatiunea nóua a tierei se se puna in lucrare „cu stramutari a fundu taiatóre", cá si cei fara dreptu si pana atunci, pana candu diet'a provinciala va aduce legile corespundiatóre, se se faca partasi la drepturile politice, de care mai inainte se bucurau numai castrele privilegiate.

Speranti'a nóstra cea drépta nu s'a implinitu!

La organisarea nóua a comuneloru si municipieloru pe fundulu regiu intreprinse in an. 1861 prin comitele natiunei sasesci baronulu Salmen amu facutu acea trista esperintia, ca dilele suferintieloru nóstre inca n'au incetatu.

Zidulu chinesicu alu statuteloru, privilegieloru si alu punctelora regulative, ale caroru dispositiuni tiranice si violene numai intunerecului si despotismului evului mediu potu face onóre, dar' care au lasatu brazde seculare de sange in viéti'a poporului romanu, nu numai nu s'au delaturatu, ci inca mai cumplitu s'au renovatu si intaritu.

In scaunulu Sibiiului locuiescu dupa cele mai prospete date oficióse statistice 25.000 sasi si 60.000 mii romani. Cea mai mare parte a pamentului o posedu romanii, — cea mai multa contributiune o platescu ei, — celu mai mare contingentu de recruti ilu dau dinsii.

Scaunele filiale ale Talmacsiului si Saliscei si fóstele comune granitiare, Orlatu, Sin'a, Westem si Racoviti'a se administréza absolutistice prin inspectori alesi de catra comunitatea cetatii Sibiiului. Ele nu iau parte neci la adunarile municipale ale scaunului Sibiiului, neci la alegerea ablegatiloru dietali.

Celelalte comune romane din acestu scaunu, carora inca li s'au lasatu dreptulu de inriurintia in trebile municipali, nu'si potu esercitá dreptulu spre folcsulu celu dreptu alu loru, din causa ca-ci sunt taiati de catra cealalti connationali si se asuprescu prin maioritatea maiestrita a comuneloru sasesci.

Urmarea acestei organisari nedrepte si egoistice este, ca de si e principiu, ca oficiurile municipali sunt a se implini prin alegerea comunitatei scaunale, — de si romanii sunt de dóue ori mai multi cá sasii in scaunu, dintre romani nu s'au alesu neci unu functionariu in magistratu.

Uniculu senatoru de romanu in magistratu functionéza numai din grati'a comunitatei cetatii Sibiiului, care l'a alesu; prin urmare elu este amploiatulu cetatii si nu alu scaunului. Apoi noi nu primimu gratia, candu ni compete unu dreptu.

La tribunalulu superioru, carele s'a intregitu sub aprobare mai inalta prin alegerea din sinulu universitatii fundului regiu, unde romanii, de si ei sunt in numeru de dóua ori mai mare cá sasii in intregulu fundu regiu, — inca sunt in minoritate representanti, nu se afla neci unu functionariu romanu.

Candu ne plangemu pentru nelegiuirile aceste, nu ceremu, cá municipiele si universitatea se fia eschisivu nationale romane; dar' totu acésta nu potemu concede neci fratiloru sasi. Noi ceremu numai o mesura egala pentru toti!

Organisarea ast'a universala si nedrépta are mai incolo si resultatulu, ca administratiunea politica si judiciara, prin care se decidu preste cele mai momentóse cause sociale, se afla in man'a oficialiloru sasi alesi in functiune de sasi, — si se indeplinesce naturalminte in interesulu natiunei sasesci si spre stricatiunea natiunei romane!

Administratiunea in comunele romane este arbitraria, ca-ci nu este controla sincera, — averea comunala nu sporesce si se manipuléza cu ea, cum se póte mai reu, ca-ci lipsesce o inspectiune patriotica si zelósa!

De inaintarea culturei poporului romanu prin dotarea parochiiloru si scóleloru romane din midilóce comunali, — de progresulu in starea materiala a nóstra nu se ingrigesce nimenea, ca-ci poterea oficiósa se afla in man'a jurisdictiuniloru sasesci!

Escelentia! Tóte acestea sunt fapte, a caroru ecsistintia nu se póte nega.

Tóte gravaminele si protestele nóstre, care chiama in ajutoriu spiritulu umanu si civilisatiunea secolului XIX, care se baséza pe principiele ecuitatii si dreptatii, — nu s'au respectatu.

Intr'acesta au venitu si an. 1863, care face epocha pentru natiunea romana din Transilvani'a, — epocha dicemu, ca-ce in anulu acesta cade celu d'antaiu si pana astadi celu din urma actu constitutiunalu, la care amu participatu si noi subscrisii. Ni s'a concesu adica, a alege si tramite si noi deputati in diet'a chiamata la Sibiiu.

Diet'a acésta a adusu legea pentru egala indreptatire a natiunei romane, confesiuniloru si limbei ei.

Noi amu primitu prin legea acésta primulu terenu legalu. Inse acesa este numai siablonulu unei opere, ale carei detaiuri inca nu'su efeptuite!

Si nu numai ca nu au incetatu nesunsurile si lipsele nóstre constitutionali, — ci nu se respectéza neci legea memorata despre egalitatea natiunei romane.

De órace dara abnormitatea starei nóstre politice-sociala in partea cea mare o resultatulu celu tristu alu scalciateloru referintie de statu atatu interne catu si esterne ale marelui Principatu transilvanu; — si de órace numai in un'a dieta transilvana se potu complana referintiele aceste a se aduce si institutiuni salutari privitóre la constitutiunea comuneloru, municipii, districtelor principiali si la intrég'a patria, si in genere a se inaintá bunastarea materiala si spirituala a tuturoru cetatianiloru; asié noi romanii din scaunulu Sibiiului cu respectu deplinu ne rugamu:

Cá Escelenti'a Vóstra se binevoiti, — asternendu Maiestatei Sale C. R. Apost. Regelui si Marelui Principe alu nostru cea mai omagiala supunere, neclatita credintia catra Inalt'a Casa domnitóre, si cea mai ferbinte iubire catra patri'a nóstra, — a aduce la prea gratiósa cunoscintia a Inaltului Monarchu starea nóstra cea deplorabila dimpreuna cu urmatórea prea umilita rugatiune:

Maiestatea Sa Cesarea Apostolica Regésca se se indure prea gratiosu, in sensulu Inaltei Diplome din 20 Octobre 1860, a mesagiului imperatescu din 1-a Iuliu 1863, si a adresei dietei transilvane din acelasiu anu, a sanctiená legea electorala adusa in diet'a Sibiiana in an. 1864 si pe temeiulu acelei legi electorale, in conformitate cu votulu separatu alu ablegatiloru romani dela diet'a din Clusiu din an. 1865, si in urm'a inaltului rescriptu din 25 Dec. 1865 — prin care diet'a transilvana numai s'a amanatu, — a reconchiama si redeschide diet'a marelui Principatu alu Transilvaniei.

Cu deplinu respectu. Sibiiu in 29 Maiu 1867, (Urméza subscrierea inteligentiei civile si preotiesci si a representantiloru din comunele romane din scaunulu Sibiiului." —

Binevoiti Escelentiu, a primi asigurarile nóstre cele mai sincere despre credinti'a nemarginita si neclatita in persóna preinalta a Maiestatii sale; asigurarile asemene sincere despre devotiunea si firma nósta incredere in persón'a Escel. Vóstre cea nepartinitóre si iubitóre de dreptate si ca noi nimica nu dorimu si speramu mai tare, decatu cá se vina in curendu timpulu, candu si noi cácetatieni liberi, egalu indreptatiti politicesce si nationalicesce se putemu in patri'a nóstra Transilvani'a constitutionala si autonoma nu numai a purtá cu celelalte natiuni egale sárcini, ci si a ne bucurá de asemene beneficii, si drepturi politice si nationale, se putemu aici in patri'a ast'a vietiui unii cu altii fratiesce, in dreptate si fericire, dorimu dicu se ni se dé incurendu multu dorita ocasiune, de a ne puté regulá trebsiórele nóstre patriotice de orice nume intr'o dieta transilvana redeschidienda pe basa adeverati indreptatiri egale.

Ddieu se Ve tienea, se Ve binecuvinte, se Ve conduca si se Ve lumineze pe Escel. Vóstra, cá se puteti deslegá in pace spre binele si mul tiumirea tuturoru problem'a grea, ce Vau incredintiatu Maiestatea Sa.

Sa traiesci, Escelentia!

La aceste Escel. Sa a responsu, pre catu mi potu eu aduce amente, camu urmatórele:

Misiunea ce am fostu fericitu a primi dela Maiestatea Sá regésca pentru Ardealu e intradevaru insemnata si grea, ea cere neaparatu concurarea si increderea tuturora. In totu locuitu pe unde amu trecutu romanii mi-au descoperitu supunerea si increderea catra Maiestatea Sa marele nostru domnu; decatu vedu ca o parte (dicu numai o parte, caci nu toti romanii sunt astfeliu) din Dvóstra da unu sensu cu totulu curiosu acestei increderi, lucrandu statu prin foi publice, catu si in altu modu in contra intentiunei gubernului Maiestatii sale ingreunandu prin acést'a si mie desleg area problemei. E adeveratu, ca Maiestatea Sa m'a tramisu aici, inse la propunerea ministeriului ungurescu responsabilu. Ministeriulu ungurescu a depusu, Domniloru Maiestatii sale juramentulu solemnu pentru implinirea cu santiania a detorintiei sale, ministeriulu, regimulu Maiestatii sale sunt chiamate a duce in deplinire voi'a Maiestatii sale si acele ce s'au statoritu pe cale constitutionala prin lege. Credinti'a dara catra Maiestatea Sa numai atunci e adeverata, candu acesa esista totuodata si catra regimulu si catra organele Maiestatii sale. Uniunea Domniloru e fapta complinita, carea nu se mai póte acum alter'a prin nici o impregiurare si ve incredintiezu, ca voia nestramutata a Maiestatii sale e: a se duce acesa indeplinire. Inse prin uniune nu se vatama interesele nationalitatiloru. Dvóstra ve plangeti pre de timpuriu si ar trebui se asteptati mai antaiu, ca ce va hotari diet'a cu Maiestatea Sa in causa nationalitatiloru. Credu ca asteptarile si ve vora implini; veti dobandi imbunatatirea starii preotiloru si a scóleloru, cum si imbunatatirea starii materiale. — Eu sum Dloru omu deschisu, ce am la inima, si in gura; de acea ve spunu, ca de me veti ascultá si veti conlucrá intru ajutarea regimului abatenduve dela orice cali retecite si nelertate, mi-veti multiumi si mie nu numai acum ci in tóta vióti'a; ér' de nu, eu me voiu vedé silitu a face intrebuintiare cu tóta energi'a din dreptulu si puterea ce amu dela Maiestatea Sa si orice incercare de agitatiune si reactiune o voiu sugrumá-o in escare (im Keime ersticken.

Ve provocu dar', cá nu mai se nu-mi ingreunati misiunea cea grea prin tendintie si fapte, cari nu se unesca cu ale regimului, ci din contra se-mi dati totu concursulu Dvóstra spre a puté implini bunele intentiuni ale Maiestatii sale si ale inaitului regimu spre fericirea nóstra a tuturoru.

Cá ce impresiune a facutu acestu *respunsu* asupra nóstra, ve puteti intipui.

Pe la 12 óre Escel. S'a a cercetatu cancelariele diferinteloru oficiolate si deosebitele asiedieminte din Sibiiu, la 2 dupa médiu a fostu prandiu mare la otelulu „Imperatulu romaniloru." Dupaocea Escel. S'a s'a insocitu de Dn protopopu si asesoru consistorialu Petru Badila, a cercetatu seminariulu nostru diecesanu si mai tarziu a facutu o escursiune la satele sasesci Cianadia si Cianadiór'a. — Sérá teatru.

In totu timpulu petrecerii Excel. sale in Sibiiu la mai multe case prin deosebitele strade stéguri totu numai ungaresci si sasesci; ma ce e mai curiosu . . ., in tóta cetatea nicairi nici macaru o flamura imperatésca. Cetatea Brasiovului facia cu natiunea romana si cu respectulu ce se cuvine flamurei imperiale se vede a se fi purtatu cu totulu altfeliu.

Memorialulu ce l'au datu Romanimea scaunala Escelentiei sale si pe care vi-lu comunicu in alaturare in totu cuprinsulu seu, a fostu acoperitu cu subscrieri numeróse ale inteligentiei preotiesci si mirenesci din cetate si tienutu cum si provedintiu cu subscrierile representantiloru tuturoru comuneloru romane si cu sigilele acestora. (Vedilu la locultu predariu.)

Eri diminétia Esc. Sa a plecatu catra Belgradu si Blasiu.

Dupa scirile cate le avemu pana acum romanii mai in totu locultu au infacisiatu acelasi dorintie Escelentiei Sale, cerendu autonom'a si diet'a tierii. Impregiurarea ast'a da cea mai buna dovéda despre ceea ce simtu si doresce romanii ardeleni si este celu mai bunu atestatu despre ceea ce amu disu de atata ori, ca ei nu sunt desbinati, ci sunt unu sufletu.

Not'a redatinei „Telegrafului Romanu" din Nr. 40 a. c. la corespondinti'a din Brasiovu despre frumosulu pasu si intielépt'a purtare a romaniloru de acolo, diciundu ca „exagerationile acele dau unu testimoniu pré seracescu de politica" a facutu sange reu si pe aici, de órace si noi facuramu totu cá Brasioveni si not'a aceea ne privesce acum si pre noi. . . . Catu pentru noi, se faca bine se ne spuna, care se fi cea mai buna politica de urmatu in casuri de aceste si se lumineze natiunea din inaltulu seu punctu de vedere, cá se nu mai retacósca. —

Sibiiu, 31 Maiu 1867.

Brasiovu. In midilocuiu celei mai grele crise politice si natiunale in care ne aflamu, ne luamu totusi voia a trage de aprópe luare-aminte asupra adunarii generale ce este a se tiené estimpu in Clusiu din partea asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanescu. Amu dori adica, cá acea adunare se fia catu se póte mai bine cercetata si se'si aiba resultate, de care se astépta cu totu dreptulu dela densa, éra acésta cu atatu mai virtosu, cu catu ni se batu ochii candu de o parte candu de alta, ca ne cufundamu cu totu in politica, éra de sciintia si literatura — cá de garantí'a viitorului — nu purtamu grija. Sciinti'a e putere.

Speramu ca se va forma si in Clusiu unu comitetu pregatitoru, precum si ca intr'acesa se voru ivi si mai multe disertatiuni originale de o valóre duratóre. Se incepemu a ne deda la impartirea lucrului, pentruca: Non omnia possumus omnes. Asié vomu nainta mai bine si mai siguru, déca in acésta privintia vomu asculta de — anglii. —

Dupace foile mari si mici de tóte limbile inca totu se mai ocupa si preocupa de faimós'a scrisóre a lui Kossuth, se cuvine cá se ne mai re'ntórcemu si noi la ea cu atatu mai virtosu, ca mai multe diarie mari, intre care tocma si „Presse“ (Abbl. Nr. 148) ne intaresciu in opiniunea nóstra, cumca acea scrisóre pre catu constrinse pe maioritatea dietei a grabi cu lucrarile sale, tocma pre atata inferbentà fantasiile gloteloru. Dn. Dozsa spune in „Közlöny“, ca in diu'a din 26 Maiu pana si fiacarii din Pesta citea acea epistola, precum si ca in acceasi dí preste una suta mii ecsemplarie tiparite s'aru fi tramisu in tóta tiér'a spre a se imparti la toti cati scin citi. In alte foi se spune, ca o céta de studenti din Pestea facù auto-da fe, adica arse pe „Pesti Napló“ si „1848“, in care se combate acea epistola revolutionaria.

(De aru face de ecs. romanii asié ceva, Dómne ferésce ce aru mai patí!).

Noi amu cititu cateva refutatiuni, intre care si pre cea fórte lunga a dlui P. Somsich vicepresiedintele dietei publicata in „P. Napló“ din 2 Iuniu, cum si pe a lui Fr. Pulszky canoscutulu democratu re'ntorsu de curendu in patri'a sa; intr'acesa se ivi un'a si in „K. Közlöny“ Nr. 66 esita totu din condeiulu lui D., in care urmatorulu pasagiu merità tóta luarea aminte:

„Déca Ungari'a, dice dn. D., va fi vreodata tare destulu, pentrucá se'si elupte ou sabi'a 'n mana rol'a de statu mare europénu, apoi ea trebue se ajunga la o taria si mai inemnatóre, déca petrecendu in viétia constitutiunala, prin administrarea se ministeriala, prin legislatiunea sa, prin activitatea desvoltata in viéti'a municipala va fi in stare de a se intari pentru viitoru, pentrucá intemplandu-se ca se bata or'a deplinei independintie, natiunea pana atunci se fia vindecata de stata sange perdutu si de acésta saracia mare.“

Mai limpede si mai respicatu nu potu vorbi si scrie nici Kossuth, Bözörményi, Madarász si nici chiaru furiosulu Csernátonyi (in „Hon“) fostu secretariu alu lui Kossuth, decatu este pasagiulu reprodusu aici dupa dn. redactoru-functionariu. Éca deci diferinti'a principala intre cele dóua partite; unii adica dicu: Mai bine astadi decatu mane, éra altii: Se mai asteptamu, ca nu suntemu tari destulu.

Intre acestea impregiurari romanii transilvani trecu de rebeli criminali, pentruca ei tienu la unitatea monarchiei.

— In Nr. tr. amu uitatu se observamu, cumca br. Sig. Kemény scarmanandu manifestulu lui Kossuth de dato Turinu 1 Maiu 1862 coprindietoru de proieptulu confederatiunii danubiane si plesnesce in facia inca si urmatórele puncte statorite in acelu manifestu: Transilvani'a se stè numai in uniune personala cu Ungari'a, adica numai pe domnitoru se'lu aiba comunu, éra altu nimicu. In parlamentu se'si vorbésca fiscare natiune limb'a sa. In ministeriu inca se fia respectate limbele fiacarei natiuni. Fiacare comuna se'si aléga dupa placu limb'a invetiamentului. Municipiale se'si decreteze singure limb'a loru oficiala. Dreptulu de reuniuni si adunari cricatu de numerése e recunoscutu fiacarei natiuni. Tóte natiunile confederate au dreptolu de a'si alege pe comandantii si vaivodii loru. — Dreptolu si datorinti'a de a purta arme se inticlege de sinesi. —

Acestu felu de organisatiune sémana in catova cu a staturiloru unite nordamericane, care inse pre la noi sunt atatu de puginu cunoscute, pre catu in acea parte a lumii sunt mai multu de ani optudieci cu resultate mai bune practicate, afara numai de limb'a parlamentara in congresulu comunu alu toturoru aceloru staturi unite, unde domnesce limb'a engleza. —

B.

Blasiu 1 Iuniu 1867.

Joi in 30 l tr. fuse aici Esc. Sa d. comisariu regescu spre a reintórce parentelui metropolitu visit'a ce-i facuse cu 2 septemani inainte. Cele ce au premersu venirea acestui óspe dedera ocasiune la una fierbere aici neindatenata. Se latise adica faim'a, cumca maghiarii se voru aduná din totu giurulu si voru petrece pre Esc. Sa in laintru sub flamure cu inscriptiunea „unio vagy halál“. Atatu nu erá destulu, faim'a 'si intrumsetiá si ageriá spusele cu multe, cari cu le retacu. Pentru aceste spiritele erau tare miscate. Veniseramu acolo, de si cei mai asiediati se temeau, ca maghiarii voru face demonstatiune, prin care se compromita pre romani, si provocari acitatórie, pentrucá se dè ocasiune la mesure severe, precum se potu asteptá pre urm'a acelei receli fiorése, ce petrunde anumite cuventari.

In 30 multi maghiari si sasi curesera aici, dara si romani se infacisiara, ca si altmintre era di de tergu. Toti eramu in asteptare, unii afirmau, ca potestatea politica nu va suferí pre maghiari se faca demonstratiune asié provocatória, altii diceau, cumca chiaru potestatea acesa conduce pre maghiari intru lucrarea loru. Pre candu astufelu coniecturamu, éca unu incidentu tristu si cu totulu nepreveditu casiuna una mare confusiune si dupa parerea nóstra impedecà desvoltarea lucrariloru pre calea, pre care apucasera. Podulu dela Ternav'a mica, preste care avea se tréca Esc. Sa comisariu luà focu, diu'a mare. Baterea clopotului, strigarile, fumulu, ce se inaltiá in valea Ternavei, facura se ni se imprascia óspetii.

Intru acesta doi domni canonici tramesi spre intempinarea Esc. Sale la Craciunelu prin vadu si asteptara sosirea Esc. Sale, carele si ajunse acolo cu 2 flamure maghiare, inse fara „unio vagy halál“ si un'a romanésca, cu care l'au fostu intempinatu Mihaltianii. Ací flamurele maghiare si insocitorii maghiari 'si luara multiamit'a si fura rogati a nu se mai osteni.

Esc. Sa trecù vadulu spre Tür si ajunse in Blasiu intre 4—5 óre. Poporu multu asteptá venirea Esc. Sale la strad'a ce duce spre campulu libertatii, unde profesoriulu A. Blasianu 'lu bineventà cu una cuventare romanésca. Apoi trase derептu in curtea metropolitana, unde 'lu asteptá parentele metropolitu cu capitululu si clerulu seu gremialu. Esc. Sa parentele metropolitu ilu primí cu una vorbire ungurésca scurta, inspirata de cele mai curate simtiemente romanesci, carea sperù a vi-o tramite catu mai curendu in traducere. Esc. Sa d. comisariu reg. respunse asecurandu pre parentele metropolitu, cumca doririle nóstre le va asterne la petiórele inaltului tronu si ne incredintià despre binevointi'a „Domnului nostru.“ Ambe cuventarile au fostu urmarite de vivate.

Dupa aceste indata fù mésa mare la Esc. Sa parentele metropolitu. Erau acum 5 óre si Esc. Sa d. comisariu facuse unu drumu fórte ostenitoriu venindu intru acesa di dela Sibiiu prin Belgradu in Blasiu, nici una mirare, ca natur'a-i cerea, ce este alu ei.

Toastulu 1-iu l'a redicatu parentele metropolitu pentru fericit'a incoronarea Mai. Sale imperatului. Alu doilea totu Esc. Sa pentru d. comisariu, ilustrulu seu óspe, ambe romanesce. La care d. comisariu respunse maghiaresce inchinandu pentru parentele metropolitu. Alu 4-a fù toastulu d. comite supremu alu Albei inf. Georgiu Pogány in limb'a romana totu pentru d. comisariu urandu'i se póta descoperí dorintiele popóraloru din Ardélu si lucrá pentru implenirea loru. Més'a nu tienù multu, ca Esc. Sa d. comisariu se grabiá fórte spre Aiudu, unde a si plecatu pre la 7 óre.

Asié scurta fiindu'i petrecerea in Blasiu, nu a potutu primí pre nimene.

Deci diu'a ce ne impluse de grige, a trecutu in cea mai frumósa ordine. Ca maghiarii neci nu au incercatu se faca demonstrarile, ce faim'a le ascriá, nu au batjocuritu flamur'a romana punendu-o sub umbr'a unei flamure maghiare cu ominós'a inscriptiune dela 1848. Si d. comite supremu a purcesu cu tactu si prudentia.

Ce se tiene de arderea podului si causelo ei, nu potu dice alta, decatu acesa ce scin: ca poporatiunea si tenerimea studiósa indata alergà acolo si stinse foculu, — éra despre cause: ca ele sunt necunoscute. Unii ascriu aprinderea intemplarii, altii o iau de mesura strategica (ertati! ca eli o numescu asié, nu eu). Din tamplare usioru se póte esplicá, pentruca ascatiunea este fórte mare, caldur'a intru acesa di a fostu cá alta data in Iulie, la capetulu podului erau multe frasture de palia, si ómeni cu pipe si sugari tocma trecusera fórte multi pre acolo. — Dara cu esplicarea acest'a multi nu se indestulescu, ci pentru din'a, in care s'a intemplatu dieu ca foculu s'a escatu din reutate si anume, pentrucá ac compromitia pre romani. Altieliu fiindu proprietariulu podului Esc. Sa parentele metropolitu, una persóna asié piacuta insintea romaniloru, nime nu póte supune, se se afle romanu, carele se faca Esc. Sale superate si daune, cá si cea din Joi'a trecuta. Intru acesa cercetarea s'a inceputu. Voiu impartasi resultatele ei. — — u.

UNGARI'A. **Dela dieta.** Pentrucá se nu intrerumpemu firulu siedintieloru cu obiectele pertractate in ele continuamu, ca dupa siedinti'a cea sgomotósa din 17 Maiu s'a mai tienutu una in 20. Obiectulu a fostu numai impartirea unoru noi deputati la cele 9 sectiuni. — In 25 Maiu siedinti'a tienù scurtu, se decise numai alegerea deputatiunii regnicolare constatatória pentru ambe casele din 24 membrii. — In siedinti'a din 27 Maiu se alese deputatiunea regnicolaria prin votisare si se luà inainte pertractarea proiectului de lege pentru alegerile comune. — In 28 s'a cetitu resultatulu alegerii comisiunii regnicolare. Dupa acesa se incau la desbatere celelalte proiecte ministeriale si se primescu in 1-a perlegere. — In siedinti'a din 29 se face votisarea nominala asupra art. de lége in obiectulu afaceriloru comune, care se primesce cu maioritate de 209 voturi pro, 90 contra si 85 absentie, ér' presiedintele nu vótà.

In siedinti'a din 31 Maiu se primira definitiva proiectele min. (vedi Gazet'a Nr. 37) ad. a) ca alegerea palatinului trebue se se amene pana la regularea legala a activitatii palatinului. b) Mai. Sa denumesce nu numai presiedintele de ministrii, ci si pre cei alalti ministri c) Legea despre gard'a natiunala e a se suspendá. d) Diet'a se póte inchide si fara votarea bugetului cu adausu, ca atunci diet'a inca in acelasi anu se va conchiamá. Totu in acésta siedintia deputatiunea regnicolare referéza, ca form'a documenteloru de abdicerea regelui Ferdinandu V. si a archiducelui Franz Karl (tatalu imperatului) e defectuósa, din care causa nu se póte pasi la compunerea diplomei inaugurale, pana candu nu se va dovedi abdicerea regelui Ferdinandu si cá rege alu Ungariei, care trebue se se dè spre scire dietei, apoi abdicerea imp. Ferdinand din 2 Dec. 1848 suna numai pe titululu colectivu: imperatu alu Austriei. Neci diet'a dela 1861 nu recunoscù, ce abdicerea acesa ar fi desjunsu. C. Andrássy propune, cá diet'a se faca unu art. de lege, in care se se puna abdicerea regelui Ferdinand V. si a archiducelui Franz Karl, dechiarandusi protestulu in contra urmariloru ce s'ar poté trage cumva din defectele formalitatii acestoru abdiceri, sustienendusi si dreptulu pentru viitoriu, cá faptulu de abdicerea tronului totudéuna se se faca cu incunoscintiare separata facuta dietei Ungariei. Deciderile se amanara. —

In siedinti'a din 3 Iuniu deputatiunea regnicolare propuse in cas'a de diosu proiectele: alu diplomei inaugurale, alu formulei juramentului de incoronare si alu inarticolarii documenteloru abdicerii de tronu, a caroru pertractare se va lua inainte in 4 Iuniu. —

In 4 Iunie se intr'unira ambele camere si li se ceti unu rescriptu regiu, care provóca pe dieta, cá se aléga pazitori de coróna (coronae custodes); spre scopulu acest'a se si alesera c. Georgiu Károlyi si br. Nicolae Vay prin aclamatione.

In ambele camere se primira si diplom'a inaugurala si proiectulu de formul'a juramentului si cá suplentu de palatinu la incoronare se alese c. Andrássy. Pentru daru de incoronare s'au votatu 100.000 galbeni. Mai. Sa impera

tulu si regele se afla in Bud'a, éra deputatiunea regnicolara, ce va predá diplom'a inaugurala si formul'a de juramentu pentru incoronare, o va primí in 5 Iuniu in Bud'a. —

— Dupa cum ni se scrie din Pest'a D. nou denumitulu cons. min. cav. Alduleanu, a depusu juramentulu de oficiálu, ocupandu postulu dela 1-a Iuniu cá siefu alu sectiunii transilvane in min. de justitia. — Noi scimu, ca in statele constitutionali nu se face nemicu de nobis sine nobis si esperimentele se facu numai in absolutismu, séu unde a luatu loculu constitutionii volnici'a, esperimentala séu esperimentele volnice. Nu cumva in timpurile de acum contrarii patenteloru si ai esperimenteloru voru luá ei refugiu la ele afandose domni situationii? Unde e mustrare, scolo se se cante adeverat'a iubire fratiésca, ca numai „clara pacta boni amici." —

— S. cap. A. Bohetiulu si cons. gub. A. Lázár cá deputati inca se afla la actulu incoronarii in Pest'a. —

Diplom'a inaugurala.

Pana candu vomu prim definitiv'a acceptare a diplomei inaugurale din diet'a Ungariei si subscrisa de Mai., impartasimu din proiectulu propusu de catra comisiunea resp. spre desbatere in diet'a punctele ei, care déca ar fi remasu afara cuventulu „privilegiale" s'ar deosebi in catuva de diplomele de mai nainte inaugurale. — Acelea puncte suna asié:

I. „Cá santu si neviolabilu vomu tiené Noi si cu puterea Nóstra regésca vomu face se se tiena si prin altii: ordinea regésca de succesione pe tronu fipsata in articulii de lege din 1723: I si II; — incoronarea esecutanda in sensulu art. de lege din 1791: III —; constitutionea, nedependinti'a legala, libertatea si intregritatea teritoriului Ungariei si a teritoriului tieriloru sale apertininti (Nebenländer). Santu si strictu vomu tiené Noi si cu puterea Nóstra regésca vomu face a se tiené si prin altii libertatile, privilegiale legalu sustatóre, usantiele legale ale Ungariei si ale tieriloru ei apertininti si legile sanctionate prin gloriosii Nostri antecesori si incoronatii regi si Ungariei, precum si celea ce pe viitoriu se voru face dietalminte „si se voru sanctioná de catra Noi cá rege ungaricu incoronatu, in tóte punctele, articulele si clausele loru asié precum se va fipsá intielesulu si prace'a acelor'a prin invoirea comuna a regelui si a dietei, luandu afara totusi clausul'a aceea deja desfiintista a legii loi Andrea II. din an. 1222, care incepe cu cuvintele: quod si vero Nos, si se inchiaia cu: „inperpetuum facultatem". Pentru securisarea tuturoru acestor'a va servi si juramentulu Nostru regescu, pe care 'lu vomu depune pe cuprinsulu presentei Nóstre diplome regesci cu ocasiunea incoronarii Nóstre, dupa sunetulu vorbalu alu juramentului de incoronare depusu de catra gloriosulu Nostru antecesoru Ferdinand I.

II. Sant'a coróna a tierii, dupa usulu vechiu legalu alu locuitoriloru tierii si conformu cu legile patriotice o vomu conserva totudeuna in tiéra si prin persóne laice de incredere, alese din sinulu reu fara osebire de religiune, vomu lasá se se custodiece.

III. Tóte partile si apertinentiele Ungariei si ale tieriloru ei anecsate, care deja ér' se au recastigatu, precum si acele, care cu ajutoriulu lui Dumnedieu érasi se voru recastigá, érasi in sensulu juramentului Nostru de incoronare, le vomu incorporá érasi numitei tieri si tieriloru ei adnecsate.

IV. In casu, ceea ce grati'a Ddiésca se feréscа indelungatu, candu ar' espirá viti'a archiduciloru austriaci in ambele secsuri, candu cei nascuti din cópsele imperatiloru si regiloru strabunului Nostru Carolu VI. resp. Carolu III. de gloriósa memoria, apoi dupa mórtea acestuia a reposatului Iosifu I. si in fine in lips'a acestor'a a repausatului Leopoldu I. ar espirá, — atunci, dupa determinationile art. de lege I si II din anulu 1723, prerogativ'a alegerii regelui si a incoronarii se recada la Ungari'a si la tierile ei apersinti si se remanala aceste tieri dupa vechi'a sa datina in valórea si starea ei de mai nainte neviolabila.

V. Dupa cum se cuprinde mai susu in punctulu I, de cate ori pe viitoriu va fi a se intreprinde dietaluminte unu astufelu de actu de incoronare in Ungari'a, credii si urmasii Nostri, regii ereditari incoronandi, se fia totudéun'a indetorati, cá se prelimineze primirea asecurariloru cuprinse in diplom'a acést'a si despre acést'a se depuna si juramentu." — De aci urméza inchisiarea, cumca cele dise in punctele de susu le va oserbá si va face a se oserbá.

Pregatirile incoronarii sunt gata si se astépta órele actului cu pompósele loru solenitati, pe care le vomu descrie si noi dupa cum se voru celebrá. —

CROATI'A. Croatii cu tóta parerea de reu, ca desfacunduse diet'a nu potu luá parte la incoronare prin deputatiunea alésa pe calea invoilei drepte, totosi ei se tienu odihniti in consciinti'a loru, pentrucá nu vrura se primésca octrosrile dela Pest'a cá fapta complinita, ci mai insinte de a le da aprobarea, au creditu: ca in tiér'a are de a decide asupra drepturiloru sale. Despre conchisiamarea dietei nu se scie alt'a decatu ca au venitu instructiuni pentru banulu Croatiei, pentrucá se se intreprinda alegeri directe din comitate pentru alegerea deputatiunii de incoronare. Croatii tienu tare de macsim'a juridica, ca la o invoiéla trebue se fia macsim'a juridica, ca la o invoiéla trebue se fia doi factori, cari se intielegu si facu invoiéli'a. A prestinde ince dela cineva cá se vré si se primésca aceea ca ce lu ambiu eo, nu, nu mirésa a invoiéla ci a dictare. Se crede, ca diet'a viitória se va conchismá la Esseg, unde consiliulu comunalu a decisu, cá se se tramita o deputatiune la incoronare, tramitendu si pamentu la colin'a de incoronare. —

AUSTRI'A INFER. Vien'a 31 Maiu. **Proiectulu** adresei casei deputatiloru senatului din Vien'a critica er'á de sistare, aperéza o deslegare fericita a regularei repórtelor catra tierile tienatórie de corón'a Ungariei, accentuandu, ca e gata a folosi ocasiunea acést'a; cere inse garantie de asemenea valóre pentru drepturile constitutionale ale senatului imperialu, precum le are si constitutiunea maghiara. Arata parerea de reu, ca legea pentru intregirea armatei se emise cu incungiurarea calei representative; saluta propunerea apromisa pentru responsabilitatea ministeriala. Dreptulu de uniune si legea de presa pretindu o regulare in spiritulu constitutionalu, si e necesitate a se revedé constitutionalminte si concordatulu. Camer'a deputatiloru se va nieui cu probat'a ei loialitate, a corespunde marei sale misiuni. Popórele Austriei se fia convinse, ca numai prin unirea puteriloru e cu putintia cá se invinga calamitatile si necasurile care potu veni in venitoriu preste ele. Esta e meditulu proiectului, care vine la desbatere. —

Camer'a Domniloru senatului imp. inca e gata cu proiectulu de adresa, care inse isi arata parerea de reu pentru dualismu in cuvintele urmatóre:

„Pre candu nisuintiele tuturoru mariloru state europene, cu deosebire ale celoru vecine, in mesura incordsta, sunt indreptate spre a si mari pusetiunea de putere statu prin adaugerea teritoriului, catu si inainte de tóte prin o forma de statu incordatu unificatória, pe noi trebue se ne imple de cele mai intemeinte si mai grele ingrigiri o impartire in 2 ou dreptu de statu (ad. dualismulu) a imperiului, care si de altmintrelea prin pusetiunea sa in anim'a Europei e espusu loviturelor tuturoru oreancloru politice ale Europei." — Se afla dara, si inca in cas'a Domniloru, unu aluatu federalistícu séu centralisatoriu in sensulu unitatii monarchiei cu concedere autonomiei provinciel oru catu se póte de mai latita, si prin urmare desbaterile viitórie voru descoperi si periculele, ce potu esi pentru imperiu din form'a dualistica. —

— „Wiener Abendpost" publica o depesia dela soli'a austriaca din Washington in 30 Maiu care reportéza, cumca in 15 Maiu Escobedo general. republicanu, a ocupatu cetatea Queretaro si Imperatulu a capitulatu fara conditioni. Alte diurnale scriu, ca republicanii vreu ca imperatulu de impreuna cu oficiarii prinsi se se tractese martialicesce. —

— In. Sa archidocesa Mathilda a repausatu in 6 Iuniu. —

ROMANI'A. Bucuresci 1-a Iuniu. De candu si-a datu dimisiunea min. de resbelu Gherghelu publiculu astéptá o modificare in personalulu ministeriului. Intr'accea inse negótiale min. de resbelu s'au incredintiatu D. colon. G. Adriano cá min. —

Brasiovu 6 Iuniu. Sér'a trecuta societatea teatrala din Clusiu, sub directiunea dn. Fejérvári Antal, ne facú surprindere cu productiunea unei opere „Somnambula", in care madama Gereos, cá prima donna a multimitu pe publicu atatu cu actiunea catu si cu suavitatea tonului, care o aflaramu si in basistulu D. Odry insocita atatu de siguritatea actiunei, catu si de impuitoriulu esterioru. Vomu lua ocasiune a oserba din candu in candu si prestatiunile celorulalte persóne, despre care pana acum nu ne potemu da alta judecata, decatu, ca la chioru au doveditu o decateritate si precisiune in cantari.

Societatea acésta maghiara de opere si operete a d. A. Fejérvári consta dintr'unu personalu mare de vro 70 insi, si spera a multiami asteptarile juste ale on. publicu, in favórea caruia a facutu drumu atatu de costisitoriu. Abonamentulu si pretiurile locuriloru sunt moderate si cei ce sciu stimá si apretiá ostenelele artiloru si petrecerile spirituale, voru oferi concursulu spre a le sprijini si premiá. —

— (Necrologu.) Nifolau T. Velfu, protopopu gr. or. in Versietiu a repausatu in Domnulu la 16 Maiu, in etate 51 ani. Repausatulu si-a sacrificatu cea mai mare parte de viéta pentru binele publicu alu natiunei si-a castigatu merite si pentru literatur'a nóstra. Ingropatiunea s'a intemplatu cu tóte onorurile cuvenite statului seu. Eppulu Chengelatiu, la 30 de precti si unu publicu numerosu se adunase pentru a da onórea din urma stimatului barbatu, care si-a finitu carier'a cu tóta demitatatea. Fiai-i tierin'a usióra si memori'a nemuitata! — „Conc."

Beutura datatória de viétia

preparata din plante cu putere vindecatória, s'a aflatu cá e medicamentu fórte bunu si s'a constatatu cá atare din partea mediciloru celoru mai renumiti, aflandu resultatele ei cele gigantice in contra frigoriloru, a stricarei stomachului, a convulsiunei in peptu seu in trupu, in contra versarei etc.

Pretiulu unui sticle de marimea I 80 cr.
„ „ „ „ II 50 cr.

Rachiu Franciscan

preparatu (Franzbranntwein).

Acestu leacu merita a fi respectatu pentru efectele cele recunoscute, la bólele artritice, la reumatismu, la durerea de capu — urechi si dinti, si la rane de arsura etc., afara de acést'a este de recomendatu pentru curatirea dintiloru, de órace curatie gingiele si departésa mirosulu greu, de cumva este.

Pretiulu unei sticle de marimea I 1 fl.
„ „ „ „ II — 45 cr.

La fiecare sticla se afla instructione de intrebuintiare scrisa in limb'a germana si ungurésca.

Fr. Werther de Numvar

are depositulu centralu in Pest'a drumulu tierei (Landstrasse) Nr. 25.

Depositu in Brasiovu se afla la Dlu „Ioane Persoiu" si la „fratii Gmeiner et Galiz." 1—2

Depositoriu de biblii si nóue Testamente.

		val. austr.
Bibli'a romanésca Partea I in 8° eleg. leg. in pele		45 cr
Roman. Testamentulu nou	32° „ „ „	30,
„ „ „	si mai eleg. leg. „	40,
„ „ „	12° eleg. leg. „	40,
„ „ „	cu Psalmii 12° „	50,
„ „	cu slove cirilice 12° eleg. legatu in pele	45,
„ Psalmii 32°	eleganto legatu in pele	20,

A. Reichard et Comp.

strad'a manastiriului din laintru Nr. 174 in Clusiu. —

Cursurile la bursa in 7. Iuniu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 91 cr. v.
Augsburg	—	—	122 „ — „
London	—	—	125 „ 90 „
Imprumutulu nationalu	—	—	59 „ 75 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			62 „ 20 „
Actiile bancului	—	—	721 „ — „
„ creditului	—	—	179 „ 50 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.